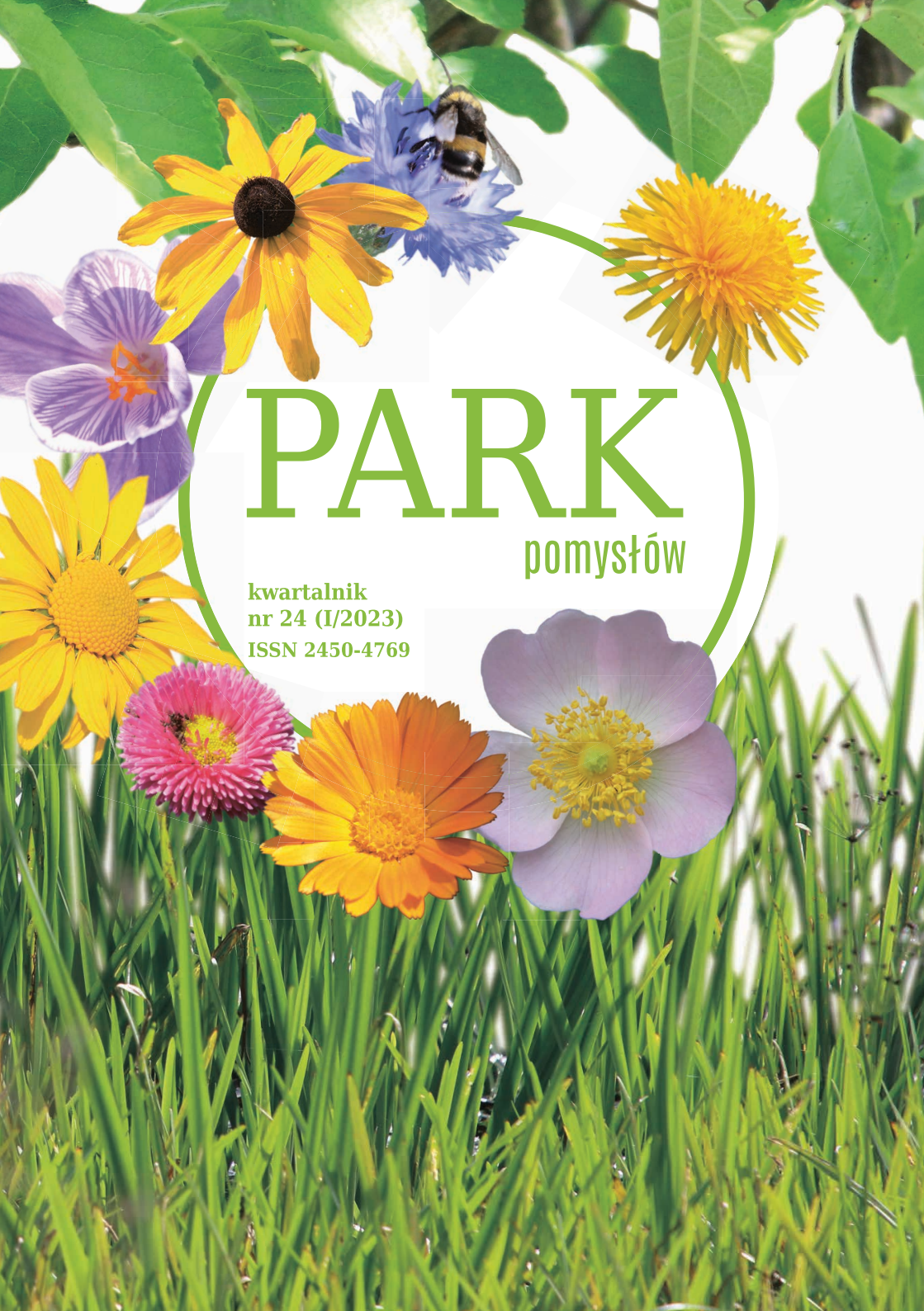




PARK

pomysł

kwartalnik
nr 24 (I/2023)
ISSN 2450-4769

DZIEŃ DOBRY

Co słyszać? W wiosennym wydaniu „Parku Pomysłów”
czekają na Ciebie nowe ciekawostki i zadania.

Baw się dobrze!

Jak masz na imię?

.....

SPIS TREŚCI

- 3 cztery pory roku / wiosna
- 4 tradycje słowiańskie / jare gody
- 6 teczka ekologa / akcja segregacja – zero waste
- 10 zrób to sam / kartka wielkanocna
- 12 teczka artysty / sztuka romańska
- 16 zielony parapet / hoja różowa, anturium
- 17 świąteczne zwyczaje / wielkanocna święconka
- 18 teczka przyrodnika / formy ochrony przyrody
- 21 ścieżka edukacyjno-turystyczna / Fauna Polski
- 24 cztery pory roku / wiosna
- 26 redakcja
- 27 mieszkańcy lubińskiego zoo / żuraw

Wiosna



Astronomiczna wiosna rozpoczyna się podczas równonocy wiosennej i trwa do przesilenia letniego. Jest to okres pomiędzy 21 marca, a 22 czerwca. Podczas wiosny pora dnia jest dłuższa od nocnej.

Wiosna klimatyczna to czas w roku, w którym średnia dobowa temperatura powietrza waha się od 5 do 15°C.



Czy wiesz, że...

Okres przejściowy między zimą, a wiosną to przedwiosnie. Jest to jedna z dwóch uzupełniających pór roku w przyrodzie, w strefie klimatu umiarkowanego, która nie ma swojego astronomicznego odpowiednika.



słowiańskie witanie wiosny, czyli

JARE GODY

W kulturze słowiańskiej **Jare Gody** to kilkudniowy cykl obrzędowy związany z pożegnaniem zimy i powitaniem wiosny. Znaczna część rytuałów związanych z tym świętem **została przetrwać do dziś**. Częściowo są one obecne w tradycjach wielkanocnych, częściowo w regionalnych zwyczajach witania wiosny.

Narysuj Marzannę:



Jare Gody rozpoczynały przygotowania do symbolicznego przepędzenia zimy. Jest to dziś nam dobrze znane **topienie lub palenie słomianej kukły** – **Marzanny**. Zwykle miało ono miejsce w **pierwszy dzień wiosny**, wypadający 21 marca. Towarzyszyło temu obrzędowi trzaskanie z batów, terkot i klekot grzechotek, śpiew i przygrywanie na wszelkiego rodzaju instrumentach.

Dalsze obchody dotyczyły **powitania wiosny**. Obrzędy te mogły trwać nawet do pierwszej porównonocnej pełni Księżyca. **Na wzgórzach rozpalano ogniska**, a młodzi wyruszali do lasu i na łąki w poszukiwaniu **leszczynowych i wierzbowych witek**, których potrzebowali do stworzenia wiechy.

Aby przepędzić stare i zasiedziałe zło, **wietrzono i sprzątano domy** oraz obejścia, a także okadzano je ziołami. **Prano i szykowano** świeże ubranie. Kobiety piekły wiosenne placki, szczególnie **kołaczce**. Najważniejszym zwyczajem było **malowanie jajek** – miały one wnieść do domostw energię oraz radość życia. Były symbolem urodzaju i powodzenia na cały najbliższy rok wegetacyjny.

Dorysuj ludzi tańczących wokół ogniska.



Kulminacją obchodów były urządzane na wzgórzach **uroczyste ucztę**, podczas których **organizowano igrzyska**. Śpiewano i tańczono, a także obdarowywano się kraszankami. Następny dzień rozpoczynano od obmywania się w świętej wodzie. **Obchodzono Śmigus** – rytuał ten polegał na uderzaniu się nawzajem rozkwitłymi witekami. Oba te rytuały miały za zadanie **oczyścić oraz przynieść siłę i zdrowie**. W późniejszym czasie oba te zwyczaje połączono w znany nam współcześnie **Śmigus Dyngus**. Natomiast wieczorem udawano się na mogiły przodków, gdzie wspominano zmarłych i pozostawiano im jadlo.

AKCJA SEGREGACJA!

Czyli jak prawidłowo sortować odpady.

gospodarowanie odpadami

ZERO WASTE

Zero Waste to dosłownie
zero odpadów lub zero marnowania.

Jest to **styl życia**, zgodnie z którym
człowiek stara się generować jak najmniej
odpadów, a tym samym nie zanieczyszczać
środowiska.

Główną ideą jest promowanie
konceptu społeczeństwa, dążącego do
eliminacji wytwarzania odpadów i do wyko-
rzystywania odpadów jako zasobu.

Życie według idei Zero Waste

sprowadza się do stosowania poniższych zasad

tzw. **5R**:

odmawiaj (refuse)

Odmowa wszelkich produktów wyprodukowanych ze szkoda dla środowiska, generujących niepotrzebne odpady i zanieczyszczenia, np. ulotek reklamowych, jednorazowych plastikowych opakowań.

ograniczaj (reduce)

Unikanie generowania odpadów, czyli ograniczenie konsumpcji niepotrzebnych produktów, zbędnych rzeczy oraz towarów nadmiernie opakowanych i jednorazowych czy o niskiej jakości, które szybko stają się śmieciami.

wykorzystaj ponownie (reuse)

Ponowne wykorzystanie produktów, które ma się już w posiadaniu. Gdy w obecnej postaci nie znajdują już zastosowania, można je wykorzystać do nowej funkcji. Przykładem działania według tej zasady, jest wykorzystanie szklanej butelki jako wazonu lub oddanie nienoszonej odzieży osobom potrzebującym,

recyklinguj (recycle)

Segregacja i poddawanie odpadów procesowi recyklingu.

kompostuj (rot)

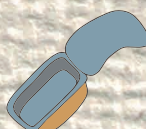
Kompostowanie i nabywanie takich produktów, które ulegną rozkładowi i powrócą do środowiska w przyjaznej dla niego formie.

CIEKAWOSTKA

TERMIN ZERO WASTE ZOSTAŁ PIERWSZY RAZ UŻYTY PRZEZ CHEMIKA DR PAULA PALMERA, W LATACH 70. XX WIEKU. NAWIAZAŁ ON SWOJĄ FIRMĘ ZERO WASTE SYSTEMS INC. W OAKLAND, W KALIFORNII.

Teczka ekologa / AKCJA SEGREGACJA – ZERO WASTE

Wytnij kwadraciki z odpadami oraz kosze ze strony obok. Wycięte kosze nałep na rolki po papierze toaletowym. Teraz możesz zacząć segregować śmieci. Do dzieła!





KARTKA WIELKANOCNA

ZRÓB TO SAM

Wysyłanie kartek z okazji świąt to piękna tradycja, która zaczyna zanikać. Dziś dużo łatwiej i szybciej jest wysłać sms lub zadzwonić. A szkoda, bo samodzielne zrobienie kartki jest dużo przyjemniejsze. Sprawia także wiele radości osobie, która taką kartkę od nas dostanie. Poniżej znajdziecie instrukcję jak wykonać prostą, ale efektywną kartkę z okazji wielkanocy.

MATERIAŁY:

- KARTKA A3 Z BIAŁEGO BLOKU TECHNICZNEGO,
- DWIE KARTKI PAPIERU KOLOROWEGO LUB WZORZYSTEGO,
- KLEJ LUB TAŚMA DWUSTRONNA,
- NOŻYČKI,
- LINIJKA,
- OŁÓWEK,
- 70 CM WSTĄŻKI ŻÓŁTEJ,
- KOSTKI ODSĘPOWNE,
- CEKINY.



- 1** Z kartki z bloku technicznego wycinamy prostokąt 31,5 x 17 cm. Następnie co 10,5 cm zginamy boki do środka kartki. Potem znowu boczne elementy kartki zginamy na pół, żeby wyszła składana kartka, jak na zdjęciu.



- 2** Gdy już mamy przygotowaną bazę, możemy do niej przykleić wstążkę. Ma się ona wiązać z prawej strony, więc najlepiej najpierw przymierzyć wstążkę do kartki, a potem przykleić.



- 3** Kolejny krok to wycięcie dwóch pasek z kolorowego lub wzorzystego papieru. Każdy pasek o wymiarach 5 x 16,5 cm. Następnie przyklejamy je na przód kartki.



4 Teraz na białej kartce rysujemy jajko o wys. 12 cm i szer. 9 cm, a na kolorowej 11,5 x 8,5 cm. Wycinamy je i sklejamy ze sobą.

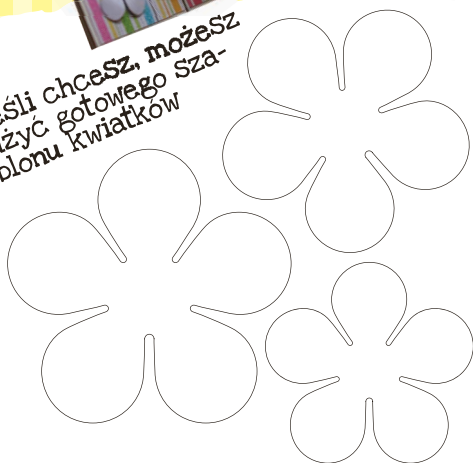


5 Z tyłu naszego jajka po prawej stronie naklejamy kostki odstępowe. Mocujemy jajko do kartki, tak aby przykleić je na lewy bok kartki.

6 Gdy jajko mamy już przyklejone, możemy na białej kartce narysować trzy kwiatki w różnych rozmiarach. Następnie wycinamy je i przyklejamy w lewym dolnym rogu kartki.

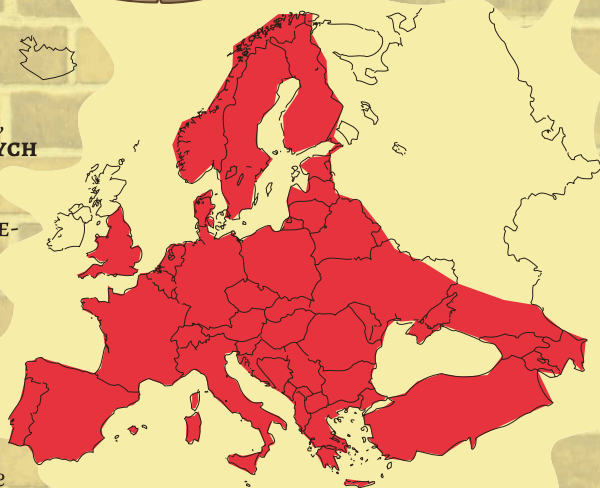
7 Do ozdobienia kwiatków i kartki możesz użyć cekinów. Teraz wystarczy napisać życzenia wewnątrz kartki, związać ją na kokardkę i wysłać.

Jeśli chcesz, możesz użyć gotowego szablonu kwiatków



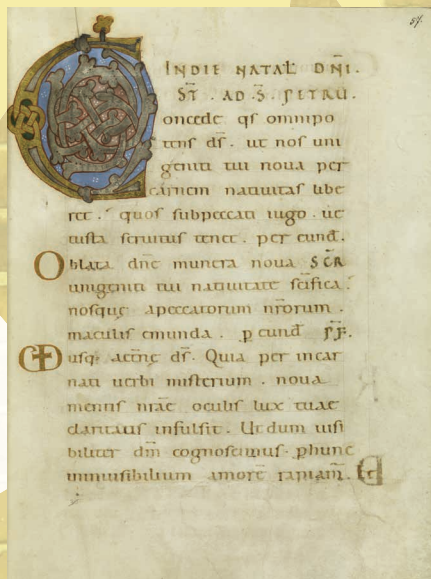
Sztuka Romańska

STYL Z XI-XIII W.
UKSZTAŁTOWAŁ SIĘ
W EUROPIE ZACHODNIEJ,
NA TERENACH **PÓŁNOCNYCH
WŁOCH, FRANCJI I ZA-
CHODNIH NIEMIEC.**
WKRÓTCE ROZPRZESTRZE-
NIŁ SIĘ NA TERENIE
CAŁEJ EUROPY, A TAKŻE
DOTARŁ NA **BLISKI
WSCHÓD.**



Powstawało wtedy wiele
iluminowanych rękopisów, któ-
re wykonywane były w skryptoriach.
Ich powielaniem zajmowali się przede
wszystkim mnisi. Osiągnęły one w tym
czasie wysoki poziom artystyczny. Naj-
bardziej znanymi zabytkami tego typu
są m.in.: Ewangeliarz gnieźnieński,
Złoty kodeks pułtuski, Sakramentarz
tyński oraz Kazania świętokrzyskie.

Strona z inicjałem
Sakramentarza tyńskiego



Stwórz własny inicjał.

STYL ROMAŃSKI W ARCHITEKTURZE TO PRZED E WSZYSTKIM BUDOWLE SAKRALNE, TJ. KLASZTORY, KOŚCIOŁY I BAPTYSTERIA ORAZ ŚWIECKIE, JAK WAROWNIE I ZAMKI.

BUDOWLE TE WZNOSZONO NA WZGÓRZACH, WYRÓŻNIAŁY SIĘ CIĘŻKĄ BRYŁĄ O POTĘŻNYCH MURACH Z MAŁYMI OKNAMI. TAKI CHARAKTER BUDOWLI, MIAŁ CHRONIĆ PRZED NAJAZDEM WROGA, A WYSOKIE POŁOŻENIE ZAPEWNIŁO DOBRY PUNKT OBSERWACYJNY.

SZTUKA TA WYROSLA NA BAZIE **ANTYKU** ORAZ DOŚWIADCZEŃ **SZTUKI KAROLIŃSKIEJ**, A TAKŻE **BIZANTYJSKIEJ**.

ROMANIZM, TAK JAK CAŁA SZTUKA ŚRĘDNIOWIECZNA, **BYŁ ANONIMOWY**, STĄD TEŻ TE DZIELA NIE BYŁY PODPISYWANE. STYL TEN JEST SZCZEGÓLNI E WIDOCZNY W **SZTUCE SAKRALNEJ**, PONIEWAŻ BYŁ ON ŚCIŚLE ZWIĄZANY Z DZIAŁALNOŚCIĄ KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO.

ROMANIZM TO **PIERWSZY EUROPEJSKI STYL** W SZTUCE, KTÓRY DOTARŁ DO **POLSKI**. NA NASZYCH TERENACH SZTUKA TA KSZTAŁTOWAŁA SIĘ POD WPŁYWAMI **NIEMIECKIMI I CZESKIMI**.

W POLSCE ARCHITEKTURA ROMAŃSKA WYRÓŻNIA SIĘ **SUROWSZĄ I PROSTSZĄ FORMĄ**. GŁÓWNI E SĄ TO **MAŁE KOŚCIOŁY SALOWE** KRYTE STROPEM, Z PROSTO ZAMKNIĘTYM PREZBITERIUM. JEST TO **NAJSTARSZA ARCHITEKTURA**, NA ZIEMIACH POLSKICH, KTÓRA ZWIĄZANA JEST Z POCZĄTKAMI PAŃSTWOWOŚCI.

Rotunda w Grzegorzowicach (woj. świętokrzyskie) – jedna z ostatnich rotund romańskich jakie powstały na ziemiach polskich w pierwszej połowie XIV wieku.



Cechy sztuki romańskiej:

budowano na planie koła (rotundy),
a następnie krzyża

charakter sakralny

budowle z kamienia

blokowe formy
brył budowli

grube mury, nadawały budowli
charakter obronny

małe okna

sklepienia kolebkowe lub krzyżowe

wnętrza skromnie zdobione

ambit, obejście z wieńcem kaplic

absyda

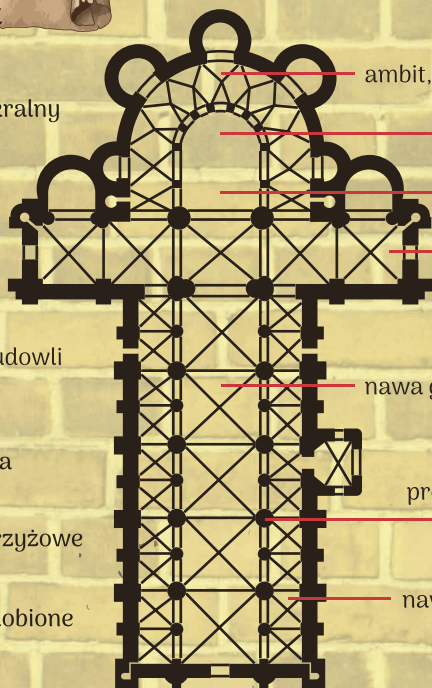
prezbiterium

transept

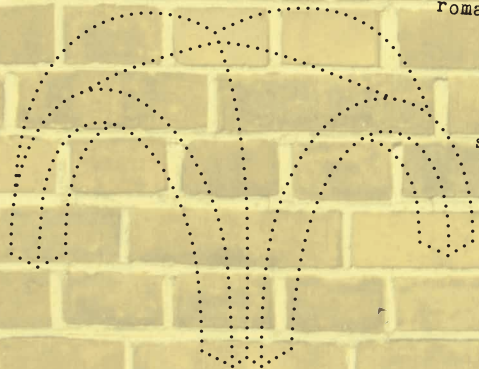
nawa główna

proste, grube i mało ozdobne
kolumny wewnętrzne

nawa boczna

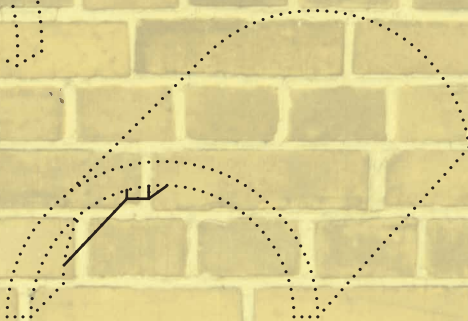


Połącz kropki, a zobaczysz rodzaje
sklepień stosowanych w architekturze
romańskiej, podpisz je.



sklepienie

sklepienie





Zaprojektuj własną budowlę
w stylu romańskim.

Najważniejsze budowle architektury romańskiej w Europie:

- Zespół obiektów w Pizie we Włoszech,
- Carcassone we Francji,
- Katedra w Barmberg w Niemczech,
- Opactwo cysterskie w Fountains Abbey w Anglii,
- Katedra w Santiago de Compostela w Hiszpanii,
- Katedra w Lund w Szwecji.

Najważniejsze budowle architektury romańskiej w Polsce:

- Krypta św. Leonarda na Wawelu,
- Kościół św. Andrzeja w Krakowie,
- Kościół benedyktynów w Tyńcu,
- Klasztor cysterski w Wąchocku,
- Kościół Najświętszej Marii Panny na Piasku we Wrocławiu.



ZIELONY PARAPET

HOJA RÓŻOWA

Hoya carnosa



Zalicza się ją do rodziny toinowatych (*Apocynaceae*), pochodzi ze wschodnich terenów Azji. Charakteryzuje się kwitnącymi pęczkami i tworzy długie pędy. Posiada skórzaste, pokryte woskowatym kutnerem liście oraz gwiazdkowe, białe lub różowe, drobne kwiaty, które pęknie i mocno pachną, szczególnie wieczorami. Lubi półcieniste stanowiska oraz niezbyt żyzną glebę. Nie lubi częstego podlewania i przesadzania. W okresie spoczynku lubi mieć zapewnione ok. 10-15°C, ale również dobrze rośnie w temperaturze pokojowej.

ANTURIUM

Anthurium



To rodzaj rośliny egzotycznej, z rodziny obrazkowatych (*Araaceae*). Nazwa łacińska rośliny pochodzi od greckiego *anthos* (kwiat) i *oura* (ogon). Nawiązuje ona do charakterystycznej budowy kwiatu, przypominającej grubego ogona. Posiada błyszczące, duże liście o kształcie sercowatym lub owalnym. Anthurium wytwarza kwiatostany. Preferuje stanowisko jasne i ciepłe, ale nie mocno nasłonecznione. W okresie wegetacji należy obficie podlewać. Po kwitnieniu przestawiamy go do jasnego ale chłodniejszego pomieszczenia. Jest rośliną lekko trującą.

Świećonka wielkanocna

Zwyczaj święcenia pokarmów pochodzi z VII-VIII w., **natomiast w Polsce znany jest od XIV w.** Wtedy narodził się zwyczaj święcenia wszystkich pokarmów spożywanych podczas świąt. Początkowo to **księża jeździli od dworu do dworu**, by błogosławić stoły szlachty i bogatych chłopów. **Później rolę się odwróciły** i to do kościoła przybywano z pokarmami. Wymusiło to zmniejszenie liczby produktów i **święćonka zyskała wymiar symboliczny**.

W SKŁAD ŚWIEĆONKI WCHODZĄ:

JAJA JAKO SYMBOL NOWEGO ŻYCIA,
CHLEB TO SYMBOL CIAŁA CHRYSTUSA,
SÓL I PIEPRZ SYMBOLIZUJE PRAWDĘ I ŻYCIE,
WĘDLINY TO SYMBOL ZDROWIA, DOBROBYTU I PŁODNOŚCI,
CHRZAN SYMBOLIZUJE SIŁY I ŻYWOŹNOŚCI,
BARANEK OZNACZA ZWYCIEŚTWO DOBRA NAD ZŁEM,
ŚWIATŁOŚCI NAD CIEMNOŚCIĄ,
BABKA WIELKANOCNA TO SYMBOL WZRASTANIA,
DOSTATKU, ALE TEŻ SŁODYCZY,
SER SYMBOLIZUJE PRZYJAŹŃ I HARMONIĘ
CZŁOWIEKA Z PRZYRODĄ.

KOSZYK, NAJCZĘŚCIEJ Z WIKŁYŃ,
PRZYSTRAJA SIĘ LISTKAMI BUKSZPANU
LUB BOROWINY.

Pokoloruj koszyk i dorysuj
świąteczne pokarmy.



CIEKAWOSTKA

Dawno temu na wsiach, zwyczaj nakazywał, aby wracając ze święconką obejść dom trzy razy, zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Miało to wypędzić złe moce z gospodarstwa.

OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Dolina Czarnej Wody

Data utworzenia: 1 stycznia 1998

Powierzchnia: 10 330 ha

Położenie: Powiaty:

**bolesławiecki,
legnicki, lubiński,
połkowicki**

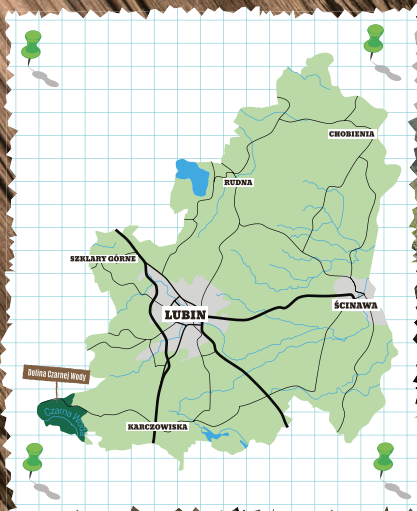
Gminy:

**Chocianów, Chojnów,
Gromadka, Lubin,
Miłkowice**

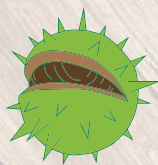


Dolina Czarnej Wody oddalona na zachód od Lubina, to ponad 10 tysięcy hektarów płaskiego terenu, w dużej mierze pokrytego kompleksem lasu mieszanego. Charakterystyczne na tym obszarze są liczne malownicze krajobrazy, poprzecinane małymi potokami, kanałami, rowami odwadniającymi, które ostatecznie łączą się z rzeką Czarna Woda. Dzięki temu często sąsiednie tereny tych dopływów są podmokłe lub zabagnione. Obecne na tym obszarze stawy lub zbiorniki wodne, np. Rokitki, które cieszą się dużą popularnością jako miejsce do odpoczynku, to w dużej mierze pozostałości po ośrodkach eksploatacji kruszyw.





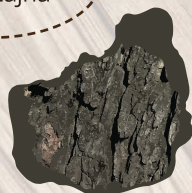
Połącz nazwę drzewa z charakterystycznymi dla danego gatunku elementami.



dąb
szypułkowy

kasztanowiec
pospolity

sosna
zwyczajna



Pomóż wiewiórcę
pozbiierać wszystkie
żółędzie.



Ścieżka edukacyjno-turystyczna

Fauna Polski

premiera
JESIEŃ 2023



ZOO LUBIN.PL



Bażant

łac. Phasianus colchicus

Długość ciała:

samce 70-90 cm, samice 50-60 cm

Rozpiętość skrzydeł: 68-85 cm

Masa ciała:

samce 0,75-1,9 kg, samice 0,6-1,4 kg

Bażant nigdy w sposób naturalny nie dotarł do Polski. Obecność gatunku w kraju jest spowodowana wypuszczaniem ptaków hodowlanych przez koła łowieckie. Naturalnie występuje w Gruzji, a podgatunki w Azji. Bażanty można spotkać na polach i łąkach. Zyskały sobie dużą przychylność wśród rolników, ponieważ jako jeden z nielicznych gatunków zjadają stonkę ziemniaczaną. Bażanty częściowo zaadaptowały się do naszych warunków, ale gdyby nie systematyczne wpuszczanie ich do środowiska prawdopodobnie nie utrzymałaby się ich populacja.

tekst: A. Łużyński, korekta: I. Skrypin, rysunki: Mergus D. Killon



Bielik

łac. Haliaeetus albicilla

Długość ciała: 75-90 cm

Rozpiętość skrzydeł: 200-250 cm

Masa ciała:

samce 3,1-5,4 kg, samice 4,1-6,9 kg

Bielik to największy ptak drapieżny gniazdujący w Polsce. Był powszechny w kraju, ale od XIX w. jego liczebność zmniejszała się z powodu prześladowania przez ludzi. W latach 70. XX w. nastąpił gwałtowny spadek liczebności – populacja liczyła tylko 40 par. Tym razem prawdopodobną przyczyną było używanie środka owadobójczego zwanego DDT. Środek ten został wycofany, bieliki objęto ochroną i już od lat 80. XX w. ich liczebność systematycznie wzrasta.

Mylnie nazywane są orłami, choć oba należą do rodziny jastrzębiowatych.

tekst: A. Łużyński, korekta: I. Skrypin, rysunki: Mergus D. Killon



Bocian biały

łac. *Ciconia ciconia*

Długość ciała: 95-100 cm

Rozpiętość skrzydeł: 170-220 cm

Masa ciała: 2,5-4,4 kg

W Polsce gnieździ się prawie 45 tys. par bociana białego, natomiast światowa populacja liczy ok. 200 tys. Bociany lecące z Afryki do Polski, mają do pokonania 8 000 km i zajmuje im to od 2 do 3 miesięcy. Młode ptaki po przylocie do Afryki pozostają tam do 4 roku życia.

Przeloty bocianów na zimowiska odbywają się dwiema trasami. Populacja z Europy Zachodniej do Afryki przelatuje przez Cieśninę Gibraltarską, natomiast ptaki z Polski i terenów wysuniętych na wschód i południe lecą przez Bosfor.

tekst: A. Łużyński, korekta: I. Skrypin, rysunki: Mergus D. Kilion



Bocian czarny

łac. *Ciconia nigra*

Długość ciała: 95-105 cm

Rozpiętość skrzydeł: 175-200 cm

Masa ciała: ok. 3 kg

To ptak bardzo płochliwy i skryty, przez wieki prześladowany przez ludzi. Wierząco, że zwiastuje nieszczęście. Bociany czarne najchętniej gniazdują w miejscach odludnych, zwykle są to stare lasy przeplatane mokradłami i rzekami. Gatunek ten dużo częściej poluje na żaby i ryby, niż bocian biały, który żabami odżywia się sporadycznie, na przedwiośniu, zaraz po przylocie z Afryki, kiedy nie ma innego pokarmu. Bocian czarny do Polski przylatuje w kwietniu, a odlatuje 2 tygodnie później od bociana białego, zazwyczaj pod koniec sierpnia.

tekst: A. Łużyński, korekta: I. Skrypin, rysunki: Mergus D. Kilion

WIOSENNA WYKREŚLANKA KWIAŁOWA

Znajdź w gąszczu liter najpopularniejsze kwiaty kwitnące wiosną

A	Y	Ż	A	Q	T	D	C	Z	I	S
D	S	O	B	I	U	P	E	V	R	Z
S	U	N	T	J	L	U	L	C	O	A
G	K	K	O	Ł	I	A	I	I	W	F
U	O	I	W	Ż	P	N	W	H	D	I
K	R	L	G	F	A	G	A	N	L	R
E	K	P	M	Y	N	W	Z	I	O	E
E	H	I	A	C	Y	N	T	L	W	K
G	E	I	N	Ś	I	B	E	Z	R	P

☐ KROKUS

☐ ŻONKIL

☐ SZAFIREK

☐ TULIPAN

☐ PRZEBIŚNIEG

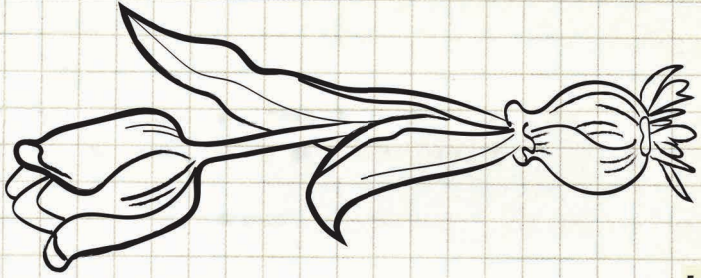
☐ KONWALIA

☐ ZAWILEC

☐ HIACYNT



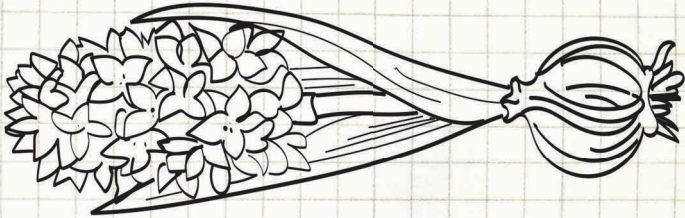
TULIPAN



PRZEBIŚNIEG



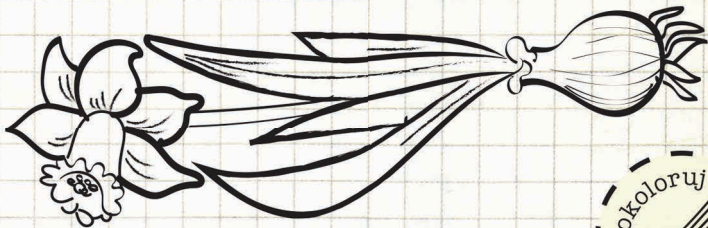
HIACYNT



KROKUS



ŻONKIL



Pokoloruj





**POMÓŻ PAJĄKOWI DOJŚĆ PO NITCE
DO ŚRODKA PAJĘCZNYNI, OMIJAJĄC
KROPLE WODY.**

Wydawca: Ogród Zoologiczny w Lubinie,
ul. Ignacego Paderewskiego 99, 59-300 Lubin

Kontakt: sekretariat@zoolublin.pl

Współpraca: Muzeum Historyczne w Lubinie

Skład numeru: Izabela Grygiel Opracowanie graficzne:
Agata Bończak (str. 21-23), Izabela Grygiel (str. 1-20, 31),
Joanna Kulik (str. 24-25)

Opracowanie merytoryczne: Agata Bończak (str. 21-23),
Izabela Grygiel (str. 3-17, 19-20), Joanna Kulik (str. 24-25)
Agata Łabuzińska (str. 18), Andrzej Łużyński (str. 31)

Lubin 2023

Żuraw

(łac. *Grus grus*)



Duży ptak z bardzo długimi nogami i długą szyją. Samiec jest wyraźnie większy od samicy. Najczęściej gniazduje na terenach podmokłych, torfowiskach, w trzcinowiskach nad jeziorami lub rzekami oraz w lasach olsowych. Gniazdo to kopiec z roślinności otoczone wodą ze względów bezpieczeństwa. Żurawie to **długodystansowi migranci** (do Polski przylatują pod koniec lutego, a odlatują w na przełomie października i listopada).

Żurawia charakteryzują **widowiskowe tańce godowe**, wiosną przeważnie w wykonaniu pary lub setek ptaków na zlotowiskach. **W parę łączą się na całe życie**. Odżywiają się nasionami, owadami, mięczakami, a rzadziej gryzoniami. Wszędzie, gdzie występują żurawie, **zawsze są szanowane i podziwiane** przez miejscową ludność, często także przedstawiane w tańcu i na malowidłach. Ciągące po wiosennym niebie klucze żurawi i ich klangor są przez mieszkańców wsi na całym świecie traktowane jako **zapowiedź wiosny**.





WIOSNA